

Паважаныя ўдзельнікі алімпіяды!

У дадзеным туры прадугледжана выкананне 60 заданняў,
пры правільным рашэнні якіх вы можаце набраць 130 балаў.

Жадаем поспехаў!

Паважаныя ўдзельнікі алімпіяды!

У заданнях 1–20 неабходна выбраць адзін правільны адказ.

За правільны адказ – 1 бал.

1. Вялікі князь Віцень у 1307 г. далучыў да ВКЛ землі:

- А) Мсціслаўскага княства
- Б) Полацкага княства
- В) Менскага княства
- Г) Віцебскага княства

2. Калі адбыўся царкоўны раскол, які падзяліў хрысціянства на каталіцтва і праваслаўе?

- А) 1064 г.
- Б) 1037 г.
- В) 1054 г.
- Г) 1047 г.

3. Царкоўны сабор, на якім рымскі папа Урбан II заклікаў да крыжовых паходаў, праведзены ў:

- А) 1095 г.
- Б) 1090 г.
- В) 1093 г.
- Г) 1096 г.

4. У Афiнах фiласофскую школу – Акадэмію – заснаваў:

- А) Арыстоцель
- Б) Платон
- В) Сакрат
- Г) Фукідыд

5. Ураджэнец Гродзеншчыны, генерал расійскай арміі, адзін з самых таленавітых военачальнікаў Першай сусветнай вайны, узнагароджаны ордэнам Святога Георгія 3-й ступені:

- А) П.А. Лячыцкі
- Б) П.І. Казятнікаў
- В) М.А. Бржазоўскі

Г) Ул.3. Май-Маеўскі

6. Укажыце дату, калі ў Беластоку пачаў работу Народны сход Заходняй Беларусі:

- А) 28 верасня 1939 г.
- Б) 28 кастрычніка 1939 г.
- В) 2 кастрычніка 1939 г.
- Г) 2 лістапада 1939 г.

7. Хто камандаваў войскамі ЗахАВА (Заходняй Асобай ваеннай акругі)?

- А) генерал Д.Р. Паўлаў
- Б) генерал-маёр У.Я. Клімаўскіх
- В) камісар А.Я. Фаміных

8. Бостанская бойня адбылася раней за Бостанскае чаюванне на:

- А) 2 гады
- Б) 3 гады
- В) 4 гады
- Г) 5 гадоў

9. Закон аб стварэнні асобнага ад Польшчы найвышэйшага апеляцыйнага суда быў падпісаны:

- А) Генрыхам Валуа
- Б) Жыгімонтам II Аўгустам
- В) Жыгімонтам I Старым
- Г) Стафанам Баторыем

10. Сярэдняю адукацыю ў Беларусі першай паловы XIX ст. давалі:

- А) семінарыі
- Б) гімназіі
- В) прыходскія школы
- Г) ланкастарскія школы

11. «Лепельскі контрудар» пачаўся:

- А) 3 ліпеня 1941 г.
- Б) 23 ліпеня 1941 г.
- В) 6 ліпеня 1941 г.
- Г) 29 чэрвеня 1941 г.

12. Гады праўлення прэм'ер-міністра Вялікабрытаніі Маргарэт Тэтчэр:

- А) 1975–1990 гг.
- Б) 1979–1990 гг.
- В) 1981–1990 гг.
- Г) 1979–1991 гг.

13. «Ісламская рэвалюцыя» – антыманархічная рэвалюцыя ў Іране выбухнула ў:

- А) 1979 г.
- Б) 1977 г.
- В) 1980 г.
- Г) 1978 г.

14. Укажыце дату пачатку аперацыі «Оверлорд»:

- А) 6 чэрвеня 1944 г.
- Б) 6 ліпеня 1944 г.
- В) 6 жніўня 1944 г.
- Г) 7 ліпеня 1944 г.

15. Першая беларуская жанчына-касманаўт, Герой Беларусі:

- А) А. Кандакова
- Б) М. Васілеўская
- В) В. Церашкова
- Г) С. Савіцкая

16. Рэспубліка Беларусь афіцыйна стала краінай – партнёрам БРІКС у:

- А) кастрычніку 2024 г.
- Б) лістападзе 2022 г.
- В) снежні 2020 г.
- Г) лістападзе 2024 г.

17. Умовы для рэалізацыі «амерыканскага» шляху развіцця капіталізму ў Расіі былі створаны ў выніку правядзення:

- А) інвентарнай рэформы
- Б) рэформы П. Кісялёва
- В) сталыпінскай рэформы
- Г) сялянскай рэформы 1861 г.

18. Першым епіскапам Тураўскай епархіі быў:

- А) Фама
- Б) Міна
- В) Кірыл
- Г) Глеб

19. Перыяд жалезнага веку на тэрыторыі Беларусі:

- А) 2-е тысячагоддзе да н. э. – канец VIII ст. да н. э.
- Б) 9–5-е тысячагоддзе да н. э.
- В) VII ст. да н. э. – канец V ст. н. э.
- Г) V ст. да н. э. – канец VIII ст. н. э.

20. Колькі, згодна з данымі Генеральнай пракуратуры Рэспублікі Беларусь, было створана нацысцкіх лагераў смерці на акупаванай тэрыторыі БССР?

- А) больш за 360
- Б) больш за 180
- В) больш за 460
- Г) больш за 580

Паважаныя ўдзельнікі алімпіяды!

У заданнях 21 – 25 неабходна правільна суаднесці звесткі з левай і правай калонак табліцы. Адказы ўпісвайце пад табліцай. За правільна выкананае заданне – да 4 балаў.

21. Суаднясіце дату і падзею, якія мелі месца ў войнах ВКЛ з Маскоўскім княствам у першай палове XVI ст.:

А) Вайна 1500–1503 гг.	1) Бітва пад Оршай
Б) Вайна 1507–1508 гг.	2) ВКЛ вярнула Гомель з прылягаючай да яго тэрыторыяй
В) Вайна 1512–1522 гг.	3) Бітва на рацэ Вядрошы
Г) Вайна 1534–1537 гг.	4) Супала з мяцяжом Міхаіла Глінскага

А	Б	В	Г
----------	----------	----------	----------

22. Суаднясіце мараплавальнікаў, канкістадораў з іх адкрыццём, заваёвай:

А) Хрыстафор Калумб	1) Дзякуючы яго падарожжы ў Вест-Індыю атрымала новую назву «Амерыка»
Б) Амерыга Веспучы	2) Заваяваў імперыю інкаў у Перу
В) Эрнан Картэс	3) Адкрыў новы кантынент, названы ім «Вест-Індыяй», але так і не даведаўся аб гэтым
Г) Франсіска Пісара	4) Заваяваў дзяржаву ацтэкаў

А	Б	В	Г
----------	----------	----------	----------

23. Суаднясіце назву карнай аперацыі нацысцкіх захопнікаў з тэрыторыяй, на якой яна праведзена:

А) «Балотная ліхаманка»	1) Брэсцкая, Віцебская, Мінская вобласці
Б) «Шаравая маланка»	2) Жыткавіцкі, Петрыкаўскі, Любанскі, Старобінскі, Капаткевіцкі раёны
В) «Русалка»	3) Васілевіцкі, Калінкавіцкі, Хойніцкі раёны
Г) «Асвятчэнне храма»	4) Суражская партызанская зона

А	Б	В	Г
----------	----------	----------	----------

24. Суаднясіце назву мемарыялаў з іх выявай:

А) Мемарыял «Чырвоны Бераг»	1)
Б) Мемарыяльны комплекс «Хатынь»	2)

В) Манумент у гонар Маці-патрыёткі Н.Ф. Купрыянавай	3)
Г) Мемарыяльны комплекс «Прарыў»	4)

А	Б	В	Г
---	---	---	---

25. Суаднясіце лозунгі, пад якімі праходзілі Усебеларускія народныя сходы, і даты правядзення:

А) «Разам – за моцную квітнеючую Беларусь!»	1) 2010 г.
Б) «Час выбраў нас!»	2) 2016 г.
В) «Наш гістарычны выбар – незалежная, моцная і квітнеючая Беларусь»	3) люты 2021 г.
Г) «Адзінства! Развіццё! Незалежнасць!»	4) красавік 2024 г.

А	Б	В	Г
---	---	---	---

Паважаныя ўдзельнікі алімпіяды!
У заданнях 26–30 трэба вызначыць і запісаць
правільную паслядоўнасць падзей.
За кожнае правільна выкананае заданне – 4 балы.
Адказы пішыце пад заданнямі (напрыклад, АБВГ).

**26. Расстаўце ў храналагічнай паслядоўнасці падзеі з гісторыі
Старажытнага свету:**

- А) Пачатак Траянскай вайны
- Б) Узяцце і разгром Рыма готамі
- В) Першая Алімпіяда
- Г) Прыняцце Законаў XII табліц

--	--	--	--

**27. Расстаўце ў храналагічнай паслядоўнасці падзеі Першай
сусветнай вайны на тэрыторыі Беларусі:**

- А) Баранавіцкая аперацыя
- Б) Нарачанская аперацыя
- В) Абарона Смаргоні
- Г) Свянцянскі прарыў

--	--	--	--

**28. Расстаўце падзеі Другой сусветнай вайны ў храналагічнай
паслядоўнасці:**

- А) Пачатак блакады Ленінграда
- Б) Напад японскіх узброеных сіл на Пёрл-Харбар
- В) Беларуская наступальная аперацыя «Баграціён»
- Г) Тэгеранская канферэнцыя

--	--	--	--

29. Расстаўце ў храналагічнай паслядоўнасці падзеі:

- А) Будаўніцтва Сафійскага сабора ў Полацку
- Б) Заснаванне хрысціянскай епархіі ў Полацку
- В) Княжанне Брачыслава Ізяславіча
- Г) Княжанне ў Менску Глеба Усяславіча

--	--	--	--

30. Расстаўце ў храналагічнай паслядоўнасці падзеі:

- А) Стварэнне Садружнасці Незалежных Дзяржаў
- Б) Прыняцце Дэкларацыі аб дзяржаўным суверэнітэце РСФСР
- В) Выбранне Генеральным сакратаром КПСС М.С. Гарбачова
- Г) I З'езд народных дэпутатаў СССР

--	--	--	--

Паважаныя ўдзельнікі алімпіяды!

У заданнях 31–35 неабходна вызначыць правільныя сцверджанні.

За правільны адказ – 2 балы.

31. Вызначце правільныя сцверджанні:

1) У 964 г. балгары першымі сярод славян прынялі хрысціянства з Візантыі.

2) У VIII ст. утварыўся Арабскі халіфат.

- А) Правільнае толькі 1
- Б) Правільнае толькі 2
- В) Абодва сцверджанні правільныя
- Г) Абодва сцверджанні няправільныя

32. Вызначце правільныя сцверджанні:

1) 1860–1880-я гг. – правядзенне буржуазных рэформаў Мэйдзі ў Японіі.

2) 1860–1880-я гг. – правядзенне буржуазных рэформаў на тэрыторыі Беларусі.

- А) Правільнае толькі 1
- Б) Правільнае толькі 2
- В) Абодва сцверджанні правільныя
- Г) Абодва сцверджанні няправільныя

33. Вызначце правільныя сцверджанні:

1) Альмекі з'явіліся на ўзбярэжжы Мексіканскага заліва ў трэцім тысячагоддзі да н. э.

2) Каля 20 тысяч гадоў таму адбылося адступленне ледавіка.

- А) Правільнае толькі 1
- Б) Правільнае толькі 2
- В) Абодва сцверджанні правільныя
- Г) Абодва сцверджанні няправільныя

34. Вызначце правільныя сцверджанні:

- 1) Мінск атрымаў магдэбургскае права ў 1501 г.
 - 2) У 1773 г. – стварэнне ў Рэчы Паспалітай першага ў Еўропе міністэрства асветы – Адукацыйнай камісіі.
- А) Правільнае толькі 1
Б) Правільнае толькі 2
В) Абодва сцверджанні правільныя
Г) Абодва сцверджанні няправільныя

35. Вызначце правільныя сцверджанні:

- 1) 11 верасня 1931 г. была абвешчана Кітайская Савецкая Рэспубліка.
- 2) 23 кастрычніка 1923 г. Турцыя была абвешчана рэспублікай.

- А) Правільнае толькі 1
Б) Правільнае толькі 2
В) Абодва сцверджанні правільныя
Г) Абодва сцверджанні няправільныя

Паважаныя ўдзельнікі алімпіяды!

У заданнях 36–40 неабходна вызначыць па апісанні жыцця і дзейнасці гістарычную асобу. Адказы ўпісвайце пад заданнямі.

За правільны адказ – 2 балы.

36. Ён быў адным з першых, хто прапанаваў ідэю пабудаваць высокамаральнае і гарманічнае грамадства. А залатое правіла яго этыкі гучала так: «Не рабі іншаму таго, чаго не жадаеш сабе».

--

37. Рускі асветнік, вучоны-энцыклапедыст, паэт і мысляр. У 1731 г. паступіў у Маскоўскую славяна-грэка-лацінскую акадэмію. З 1735 г. вучыўся ва ўніверсітэце Санкт-Пецярбурга, у 1736–1741 гг. – у Германіі. У 1748 г. заснаваў пры расійскай Акадэміі навук першую хімічную лабараторыю. У 1755 г. па яго праекце быў заснаваны Маскоўскі ўніверсітэт. Узбагаціў шматлікія галіны ведаў. Заклаў асновы рускай літаратурнай мовы. Сфармуляваў прынцып захавання матэрыі і руху. Адкрыў атмасферу на Венеры.

--

38. Ён адзін з першых пачаў ствараць карціны на касмічную тэму; пры гэтым нават на чужых планетах ён адлюстроўваў пейзажы роднай беларускай прыроды. Доўгі час пра яго жыццё і дзейнасць не было вядома. Яго імя стала яркім адкрыццём у Беларусі ў 1984 г. дзякуючы выхаду ў свет кнігі «Вечны вандроўнік» вядомага пісьменніка і вучонага А.С. Ліса.

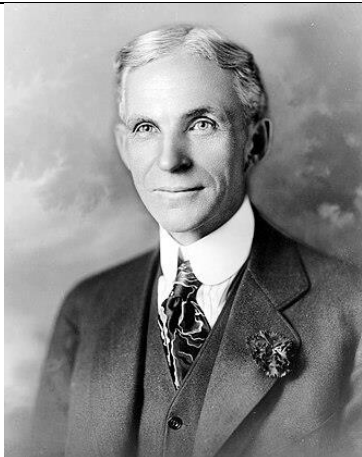
39. Вялікі князь усё жыццё правёў у ваенных паходах попеч са сваёй дружынай, далучыўшы да ВКЛ немалыя землі. Нават здабыўшы славу сапраўднага военачальніка і доблеснага палкаводца, калі быў старым, ён працягваў асабіста кіраваць войскам падчас ваенных паходаў. Менавіта па яго загадзе было пачата будаўніцтва каменных замкаў па лініі Трокі – Вільня – Меднікі – Гародня – Навагародак – Ліда – Крэва – Мядзел.

40. Герой Савецкага Саюза. Генерал-лейтэнант інжынерных войск. Летам 1941 г. пры спробе выйсці з акружэння быў цяжка кантужаны ў баі каля ракі Дняпро паблізу в. Дабрэйка Магілёўскай вобласці. Адмовіўся супрацоўнічаць з немцамі. Калі быў вязнем канцэнтрацыйных лагераў (прайшоў праз 11 лагераў), праводзіў сярод ваеннапалонных актыўную антыфашысцкую работу. Пакараны смерцю ў канцлагеры Маўтхаўзен 18 лютага 1945 г.

Паважаныя ўдзельнікі алімпіяды!

У заданнях 41–46 неабходна пазнаць гістарычную асобу па выяве. Адказы ўпісвайце пад выявай.

За правільны адказ – да 3 балаў.

		
41.	42.	43.
		
44.	45.	46.

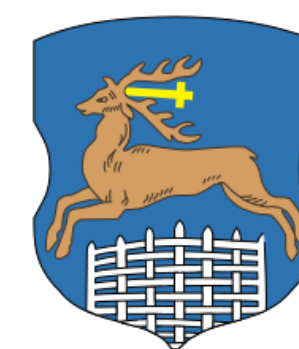
Паважаныя ўдзельнікі алімпіяды!
У заданнях 47–56 вызначце прыведзеныя ніжэй паняцці.
За кожны адказ – 2 балы.

47.	выключнае права дзяржавы, саслоўя або арганізацыі на гандаль ці якую-небудзь іншую сферу дзейнасці
48.	устойлівая супольнасць людзей, якая гістарычна склалася на аснове агульнасці мовы, тэрыторыі, эканамічнага жыцця, нацыянальнага характару, самасвядомасці і культуры
49.	гуманітарная дысцыпліна, аб'ектам вывучэння

	якой з’яўляецца Беларусь, яе гісторыя, традыцыі, культура, сацыяльнае жыццё і г. д.
50.	адасоблены ўчастак зямлі, на які пераносілася сядзіба селяніна, а таксама сельскагаспадарчы інвентар, неабходны для апрацоўкі зямлі
51.	ідэалогія і палітыка актыўнага нарошчвання і выкарыстання ваеннай магутнасці дзяржавы; дамінаванне ваенных у дзяржаўным і грамадскім жыцці
52.	стадыя капіталізму, галоўнымі асаблівасцямі якой з’яўляюцца панаванне манополій і абвастрэнне барацьбы паміж дзяржавамі за сферы ўплыву ў свеце
53.	палітыка нацыянальна-культурнага і нацыянальна-дзяржаўнага будаўніцтва ў БССР у 1920-я гг.
54.	крайняя форма нацыяналізму, якая можа выражацца ў падаўленні іншых народаў у рамках шматнацыянальных дзяржаў. Можа выступаць асновай для нацыяналістычных і экстрэмісцкіх настрояў
55.	ідэалогія і кірунак палітыкі, асноватворным прынцыпам якой з’яўляецца тэзіс аб каштоўнасці нацыі як вышэйшай формы грамадскага адзінства, яе першаснасці ў працэсе ўтварэння дзяржавы
56.	грамадства, якое сфарміравалася ў выніку развіцця навукі, тэхнікі, прамысловага перавароту

Паважаныя ўдзельнікі алімпіяды!

У заданнях 57–60 неабходна вызначыць, якому гораду належыць герб.
За кожны правільны адказ – 3 балы.

			
57.	58.	59.	60.